

กิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเอง ในกิจวัตรประจำวันของเด็กก่อนวัยเรียน

Creative Drama Activities to Develop Self-Help Skills in the Routines of Preschool Children

Corresponding author¹,
ohohoks17@gmail.com¹

โกมล ศรีทองสุข¹ และ กิตติกรณ์ นพอุดมพันธ์²
Komol Srithongsuk¹ and Kittikorn Nopudompan²

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวันของเด็กก่อนวัยเรียนครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างกิจกรรมละครสร้างสรรค์ และศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวันของเด็กก่อนวัยเรียนกลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ คือ เด็กชั้นก่อนวัยเรียน อายุระหว่าง 3-4 ปี ที่ศึกษาในชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 1 จำนวน 15 คน สถานะรับเลี้ยงเด็กพุทธรักษา กรุงเทพมหานคร โดยทำการทดลองระยะเวลา 6 สัปดาห์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แผนการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวันของเด็กก่อนวัยเรียน และแบบประเมินทักษะก่อนและหลังเรื่องการช่วยเหลือตนเองทั้ง 3 ด้าน โดยประกอบไปด้วย 1) ด้านความสะอาด 2) ด้านการแต่งตัว 3) ด้านการรับประทานอาหารและการขับถ่าย โดยใช้สถิติการทดลองแบบ One Group Pretest – Posttest Design ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัยเรื่องกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวันของเด็กก่อนวัยเรียน ประกอบไปด้วยชุดกิจกรรม 3 ชุด แยกเป็น 12 แผน และพบว่าเด็กก่อนวัยเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์มีการพัฒนาสูงกว่าก่อนทำกิจกรรม ร้อยละ 100 และเมื่อมาพิจารณาเป็นรายด้านแล้วพบว่าเด็กสามารถเข้าใจและเรียนรู้ในเรื่องของด้านความสะอาดได้ดีที่สุด รองลงมาคือด้านการแต่งตัว และสุดท้ายด้านการรับประทานอาหารและด้านการขับถ่าย

คำสำคัญ : ละครสร้างสรรค์ , ทักษะการช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวัน , เด็กก่อนวัยเรียน

ABSTRACT

This research was on creative drama activities the self-help skills development routine of preschool children. The purposes were to create creative drama activities and to compare pre-test and post-test result. The participants are fifteen pre-school students, aged between three and four years at Buddharaksa Nursery Bangkok. An observation and drama activities were used to develop and follow-up self-reliance skills of the children in daily routine in six weeks. The research tools were the creative drama activities. Plan and a pre-post assessment of self-reliance, which focus on three skills: 1) cleanliness 2) dressing ability and 3) eating/defecating ability using a One Group Pretest – Posttest Design for analysis. The results of the research data were three series of activities, divided into twelve

¹หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา (ศิลปะการแสดงศึกษา)

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาศิลปะการแสดง คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

lesson plans inconclusion. It was found that preschool children who participated in the drama activities could develop the greater self-reliance skills after finishing the activity by 100 percent and they improved in cleanness, secondly in dressing ability, and lastly in the eating and defecation ability.

Keywords : Creative Drama , Self-help skills in the routine , Preschool children

บทนำ

ทักษะการช่วยเหลือตนเองเป็นความสามารถในการปรับพฤติกรรมให้เหมาะสมและจัดการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพและเตรียมพร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคตหากเด็กไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้จะส่งผลให้ไม่สามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเอง ตัดสินใจพึ่งพาแต่ผู้อื่น ทำอะไรได้ด้วยตนเองไม่เป็น ไม่มีภาวะของการเป็นผู้นำ แก้ไขปัญหาไม่เก่ง คิดได้ช้า มีปัญหาการเข้าสังคม(กระทรวงศึกษาธิการ. 2546) ครูจึงควรเปิดโอกาสให้เด็กได้ช่วยเหลือตนเองในการทำกิจวัตรประจำวันต่างๆตามพัฒนาการของเด็ก เช่น แต่งตัว แปรงฟัน อาบน้ำ ทานข้าว ล้างมือและขับถ่าย ผลจากการที่เด็กสามารถช่วยเหลือตนเองได้เด็กจะมีความเชื่อมั่นและความภาคภูมิใจในตนเองเมื่อทำสำเร็จ ผลลัพธ์เหล่านี้มีคุณค่ามากที่สุดต่อพัฒนาการของเด็กในวัย 3 ปีและวัยต่อไป ทั้งนี้เพราะการเรียนรู้ในช่วง 3 ปีแรกของชีวิตมีผลต่อพัฒนาการในปีต่อไป

ริชาร์ด คอร์ทนี (ปาริชาติ จีงวิวัฒนาภรณ์. 2550: 13; อ้างอิงจาก Richard Courtney. 1974: 204) ได้กล่าวไว้ว่าเด็กในวัยตั้งแต่ 3 - 6 ขวบ เป็นวัยที่สามารถใช้จินตนาการในโลกแห่งความเพ้อฝันได้อย่างเต็มที่ เป็นวัยที่ “การเล่นสมมติ” เป็นส่วนสำคัญของชีวิต ในเมื่อการเล่นมีความสำคัญถึงเพียงนี้แล้วแทนที่ผู้ใหญ่จะใช้วิธีการสอนโดยยึดเยียดความรู้ให้แก่เด็ก คงจะเป็นการดีกว่าหากผู้ใหญ่คำนึงว่าจะจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็กได้อย่างไรจึงจะช่วยให้เด็กได้เรียนรู้อย่างสนุกสนาน มีความสุขผ่านการเล่นโดยไม่จำเป็นต้องให้สองสิ่งแยกออกจากกัน

ละครสร้างสรรค์เป็นรูปแบบของการเล่นสมมติที่ได้ผ่านกระบวนการจัดเตรียมข้อมูลและวางแผนการเล่นให้เหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของผู้ร่วมกิจกรรมเป็นอย่างดี เพื่อให้ผู้ร่วมกิจกรรมสามารถรับประโยชน์สูงสุดจากการเล่น โดยที่ยังรักษาไว้ซึ่งธรรมชาติของการเล่นเอาไว้เป็นอย่างดี กล่าวคือ การเล่นละครสร้างสรรค์นั้นไม่เหมือนกับการแสดงละครเวที ไม่ได้เป็นไปเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ชมและไม่ได้เป็นการแสดงเพื่ออวดฝีมือ แต่การเล่นละครสร้างสรรค์นั้นจะต้องเล่นในสถานที่ที่ผู้ร่วมกิจกรรมรู้สึกปลอดภัย ไม่เครียด ไม่กังวลใจและสามารถแสดงออก (ภายใต้เงื่อนไขที่ตกลงกัน) อย่างเสรี โดยมุ่งเน้นประโยชน์ไปที่พัฒนาการของผู้ร่วมกิจกรรมเป็นหลักเพื่อให้ผู้ร่วมกิจกรรมได้รับความรู้ที่จะสอดแทรกผ่านกิจกรรมที่เน้นทักษะการช่วยเหลือตนเอง เพื่อช่วยพัฒนาทักษะให้เด็กสามารถช่วยเหลือตนเองได้ในอนาคตข้างหน้า

ละครสร้างสรรค์มีคุณูปการมากมาย เป็นแนวทางหนึ่งของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ช่วยพัฒนาคนให้สมบูรณ์ อีกทั้งยังเป็นวิธีการเรียนรู้ที่เชื่อมต่อกับความสามารถหรือปัญญาของมนุษย์ครบทั้ง 8 ด้านมีความสอดคล้องกับทิศทางการปฏิรูปการศึกษาของชาติ เนื่องมาจากที่ผู้ร่วมกิจกรรมได้มีโอกาสพัฒนาทั้งจิตใจ ร่างกาย สังคมและปัญญาเรียนรู้ที่จะคิดและแก้ไขปัญหา ทำให้เกิดทักษะการพึ่งตนเองและสามารถร่วมมือกับผู้อื่นได้อย่างสร้างสรรค์ (ปาริชาติ จีงวิวัฒนาภรณ์. 2550: 23)

เอ็ดการ์ เดล พบว่าวิธีการเรียนรู้ที่ดีที่สุดคือการได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงและวิธีการเรียนรู้ที่รองลงมาคือการใช้ละครหรือนาฏการเป็นสื่อกลางในการเรียนรู้ เอ็ดการ์ เดล พบว่า การเรียนรู้โดยการให้ผู้เรียนร่วมแสดงละครหรือเรียนรู้ผ่านละครที่เป็นผลงานจากมนุษย์ ไม่ใช่จากสื่ออิเล็กทรอนิกส์นั้นให้ผลดีกว่าการใช้สื่อการเรียนรู้ประเภทอื่นๆ ทั้งหมด

จากแนวคิดและเหตุผลดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญในการเตรียมความพร้อมในทักษะการช่วยเหลือตนเองให้กับเด็กโดยผ่านการใช้กิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวันของเด็กก่อนวัยเรียน ให้ได้มากที่สุดก่อนที่เด็กจะออกไปเผชิญกับโลกภายนอก

วัตถุประสงค์

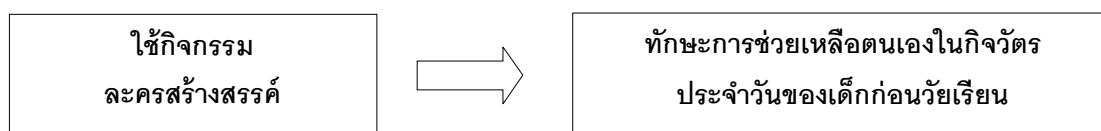
1. เพื่อสร้างกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อใช้พัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวันของเด็กก่อนวัยเรียน
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบโดยการใช้อุปกรณ์ละครสร้างสรรค์ที่ทักษะการช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวันของเด็กก่อนวัยเรียนก่อนและหลังการจัดกิจกรรม

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ใช้กิจกรรมละครสร้างสรรค์

ตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะการช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวันของเด็กก่อนวัยเรียน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

เด็กก่อนวัยเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์มีทักษะการช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวันมีการพัฒนาสูงกว่าก่อนทำกิจกรรม

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย คือ เด็กก่อนวัยเรียนที่มีอายุระหว่าง 3 - 4 ปี ที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 สถานรับเลี้ยงเด็กพุทธรักษา อำเภอบางบอน จังหวัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 15 คน จำแนกเป็น เพศชาย 7 คน เพศหญิง 8 คน โดยการเลือกแบบเจาะจงเนื่องจากในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 มี 1 ห้อง และมีนักเรียนทั้งหมด 15 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบไปด้วย

1. แผนการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวันของเด็กก่อนวัยเรียน ผู้วิจัยสร้างกิจกรรมละครสร้างสรรค์ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับวุฒิภาวะ ระดับความรู้ ระดับความสามารถ และระดับความสนใจของเด็กก่อนวัยเรียนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 โดย

1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมละครสร้างสรรค์ จากทฤษฎีละครสร้างสรรค์ของปาริชาติ จึงวิวัฒนาภรณ์(2550)ที่ว่าด้วยละครสร้างสรรค์เป็นรูปแบบของการเล่นสมมติที่ได้ผ่านกระบวนการจัดเตรียมข้อมูลแล้ววางแผนการเล่นให้เหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของผู้ร่วมกิจกรรมเป็นอย่างดีเพื่อให้ผู้ร่วมกิจกรรมสามารถรับประโยชน์สูงสุดจากการเล่นโดยที่ยังรักษาไว้ซึ่งธรรมชาติของการเล่นเอาไว้เป็นอย่างดี และศึกษาพัฒนาการของเด็ก จากทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเปียเจต์ ที่ว่าด้วยพัฒนาการต้องเป็นไปตามลำดับขั้นและเน้นกระบวนการปฏิบัติด้วย

ตนเองและศึกษาทักษะการช่วยเหลือตนเองของเด็กในแต่ละวัยและศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ของเด็ก จากทฤษฎีการเรียนรู้ของธอร์นไคด์ ที่ว่าด้วยกฎของการฝึกหัดและการทำซ้ำ

1.2 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาจัดทำแผนกิจกรรมละครสร้างสรรค์ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับวุฒิภาวะ ระดับความรู้ ระดับความสามารถและระดับความสนใจของนักเรียนเป็นสำคัญ

1.3 กิจกรรมละครสร้างสรรค์มีองค์ประกอบ 8 ประการได้แก่ 1. ชื่อเรื่อง 2. กลุ่มเป้าหมาย 3. เป้าหมาย 4. วัตถุประสงค์ 5. เวลา 6. กิจกรรมแรงจูงใจ ประกอบไปด้วย การละลายพฤติกรรมและคำถามก่อนเข้าสู่เนื้อหา 7. ขั้นตอน 8. ประเมินผล

1.4 สร้างกิจกรรมละครสร้างสรรค์ จำนวน 3 ชุด แยกออกเป็น 12 แผน ระยะเวลา 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 วัน วันละ 40 นาที

1.5 ร่างกิจกรรมละครสร้างสรรค์ไปหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ แล้วหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ทั้งชุดกิจกรรมละครสร้างสรรค์ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00

2. แบบประเมินทักษะก่อนและหลังเรื่องการช่วยเหลือตนเอง 3 ด้าน ผู้วิจัยสร้างแบบประเมินให้เหมาะสมและสอดคล้องกับวุฒิภาวะ ระดับความรู้ ระดับความสามารถของเด็กก่อนวัยเรียนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 โดย

2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะการช่วยเหลือตนเองของเด็กก่อนวัยเรียนที่ว่าด้วยความหมายของทักษะการช่วยเหลือตนเอง คุณค่าและประโยชน์ของทักษะการช่วยเหลือตนเอง ความสามารถในการช่วยเหลือตนเองของเด็กช่วงอายุ 3-4ปี

2.2 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาจัดทำแบบประเมินให้เหมาะสมและสอดคล้องกับวุฒิภาวะ ระดับความรู้ ระดับความสามารถของนักเรียนเป็นสำคัญ

2.3 แบบประเมินผลพฤติกรรมประกอบไปด้วยทักษะการช่วยเหลือตนเอง 3 ด้าน 1. ด้านความสะอาด 2. ด้านการแต่งตัว 3. ด้านรับประทานอาหารและการขับถ่าย และแยกออกเป็น 11 แบบประเมิน ดังนี้ แบบประเมินที่ 1 ด้านการล้างมือ แบบประเมินที่ 2 ด้านการแปรงฟัน แบบประเมินที่ 3 ด้านการอาบน้ำแบบประเมินที่ 4 ด้านการสวมเสื้อยืด แบบประเมินที่ 5 ด้านการสวมกางเกงยัดแบบประเมินที่ 6 ด้านการติดกระดุมเสื้อ แบบประเมินที่ 7 ด้านการสวมถุงเท้า แบบประเมินที่ 8 ด้านการสวมรองเท้าแบบประเมินที่ 9 ด้านการรับประทานอาหารแบบประเมินที่ 10 ด้านการดื่มจากแก้วด้วยตนเอง แบบประเมินที่ 11 ด้านการขับถ่ายด้วยตนเอง

2.4 โดยกำหนดให้มีการประเมินพัฒนาการใน 3 ช่วง คือ 1. ช่วงทดสอบก่อนทำกิจกรรม 2. ช่วงวิเคราะห์ผล เพื่อหาการเน้นย้ำขั้นตอนการทดสอบ 3. ช่วงทดสอบหลังทำกิจกรรมโดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน แบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ 1.ทำได้ 2.ทำได้บ้าง 3.ทำไม่ได้

2.5 นำแบบประเมินผลพฤติกรรมไปหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ พร้อมทั้งหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ทั้งชุด ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00

2.6 ทำการปรับปรุงแก้ไขแบบประเมินทักษะการช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวันของเด็กก่อนวัยเรียนตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

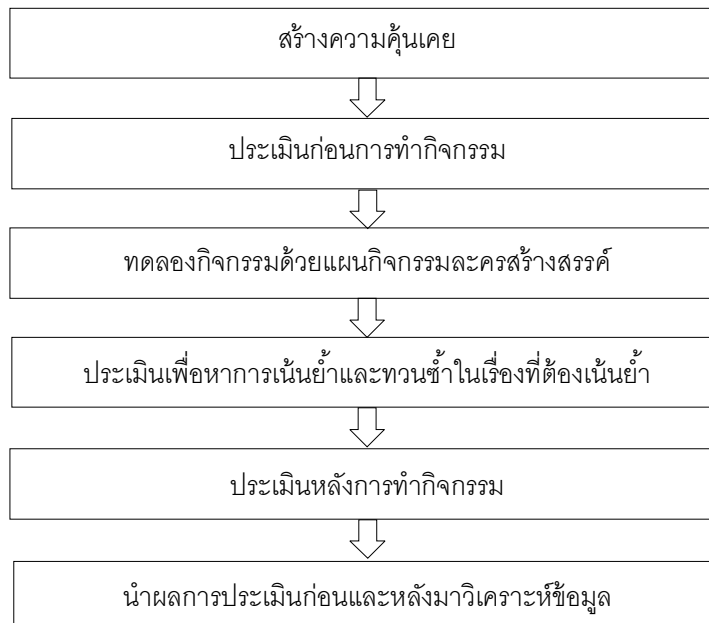
2.7 นำแบบประเมินทักษะการช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวันของเด็กก่อนวัยเรียน ที่แก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมาย

การดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้

1. สร้างความคุ้นเคยกับนักเรียนโดยการเล่นเกม ทำความรู้จักกันให้นักเรียนคุ้นชินและไว้ใจ
2. ทำการประเมินความรู้อื่นๆของนักเรียนก่อนการทดลองโดยใช้แบบประเมินทักษะการช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวันของเด็กก่อนวัยเรียน นำมาประเมิน ใช้ระยะเวลาประเมิน 2 วัน
3. ดำเนินการวิจัยโดยการสอนด้วยแผนกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวันของเด็กก่อนวัยเรียนที่สร้างขึ้น 12 กิจกรรม ได้แก่ เรื่องมาฝึกล้างมือ 7 ขั้นตอนให้ลูกหมูกันแกะ เรื่องแปรงฟันกับเหล่าสัตว์น้อย เรื่องลูกหมูอาบน้ำหอมๆ เรื่องฟองๆ เจ้าแห่งความสะอาด เรื่องเสียด กางเกงยางยืดของลูกหมู เรื่องกระดุมกลมๆของลูกหมู เรื่องถุงเท้ารองเท้าของลูกหมู เรื่องลูกหมูน้อยฝึกแต่งตัว เรื่องลูกหมูหมาๆเรียกร้อย เรื่องลูกหมูไม่เอาขวดนม เรื่องฉี่ ฉี่ ฉี่ ลูกหมูกลับอก เรื่องลูกหมูชอบทำเองเป็นระยะเวลา 3 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 วัน วันละ 40 นาที และทำการประเมินแบบไม่เป็นทางการเพื่อหาว่านักเรียนสามารถเรียนรู้ เข้าใจและปฏิบัติได้มากน้อยเพียงใด หลังจากที่ได้ใช้กิจกรรมละครสร้างสรรค์ไปสอน และหาว่ามีเรื่องไหนที่นักเรียนสามารถเข้าใจยังไม่สมบูรณ์ เพื่อนำมาเน้นย้ำในสัปดาห์ที่ 4-6 เพื่อเป็นการทวนซ้ำ ให้เกิดความสมบูรณ์ถูกต้องมากยิ่งขึ้น เพราะถ้ามีการฝึกฝนอยู่เสมอก็จะทำให้สิ่งที่เรียนรู้นั้นเกิดความมั่นคงถาวร
4. ทวนซ้ำแผนกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวันของเด็กก่อนวัยเรียน 12 แผน
5. ทำการประเมินผลของนักเรียนที่ได้รับความรู้เรื่องทักษะการช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวัน จากกิจกรรมละครสร้างสรรค์ โดยใช้แบบประเมินทักษะการช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวันของเด็กก่อนวัยเรียน นำมาประเมิน
6. นำข้อมูลจากแบบประเมินก่อนการทดลองและหลังการทดลอง มาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติและสรุปผลการวิจัย

แผนผังวิธีดำเนินการทดลอง

แบบแผนการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองโดยใช้แบบแผนการวิจัยแบบศึกษากลุ่มเดียววัดก่อน - หลังการทดลอง (One - group pretest –posttest design) ที่มีลักษณะดังนี้

ประเมินก่อนทดลอง		ทดลอง		ประเมินหลังทดลอง
T_1	>	X	>	T_2

T_1 คือ การประเมินก่อนการทดลองโดยใช้แบบประเมินทักษะการช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวันของเด็กก่อนวัยเรียน

X คือ การสอนผ่านกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวันของเด็กก่อนวัยเรียน

T_2 คือ การประเมินหลังการทดลองโดยใช้แบบประเมินทักษะการช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวันของเด็กก่อนวัยเรียน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินทักษะการช่วยเหลือตนเอง โดยวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยคะแนนจากแบบประเมินช่วงทดสอบก่อนทำกิจกรรม ช่วงวิเคราะห์ผลเพื่อหาการเน้นย้ำขั้นตอนการทดสอบและช่วงทดสอบหลังทำกิจกรรม โดย ดังนี้

1. แสดงผลค่าสถิติพัฒนาการช่วงทดสอบก่อนทำกิจกรรม (Pre-test) และช่วงวิเคราะห์ผลเพื่อหาการเน้นย้ำขั้นตอนการทดสอบและช่วงทดสอบหลังทำกิจกรรม (Post-test) แสดงผลเป็นสถิติพื้นฐานร้อยละ เรื่องทักษะการช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวัน ประกอบไปด้วย 3 ด้าน ดังนี้ 1.ทักษะการช่วยเหลือตนเองด้านความสะดวก 2.ทักษะการช่วยเหลือตนเองด้านการแต่งตัว 3.ทักษะการช่วยเหลือตนเองด้านการรับประทานอาหารและด้านการขับถ่าย

2. เปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์ช่วงทดสอบก่อนทำกิจกรรม (Pre-test) และช่วงวิเคราะห์ผลเพื่อหาการเน้นย้ำขั้นตอนการทดสอบและช่วงทดสอบหลังทำกิจกรรม (Post-test) ของทักษะการช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวัน

3. วิเคราะห์ผลของการทดสอบกิจกรรม ช่วงทดสอบก่อนทำกิจกรรม (Pre-test) และช่วงวิเคราะห์ผลเพื่อหาการเน้นย้ำขั้นตอนการทดสอบและช่วงทดสอบหลังทำกิจกรรม (Post-test)

โดยผู้วิจัยได้ยกตัวอย่างในแต่ละเรื่องของทั้ง 3 ด้าน โดยละเอียดดังนี้ 1) เรื่องการล้างมือ 2) เรื่องการติดกระดุมเสื้อ 3) เรื่องการรับประทานอาหาร 4) เรื่องการขับถ่าย

ตารางที่ 1 แสดงผลการประเมินทักษะการช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวันด้านความสะดวก เรื่องการล้างมือ จำนวน 15 คน

ขั้นตอนการทดสอบ	ระดับการประเมินผล					
	ทำได้	คิดเป็น	ทำได้บ้าง	คิดเป็น	ทำไม่ได้	คิดเป็น
1. เด็กสามารถล้างมือได้ด้วยตนเอง						
- ช่วงทดสอบก่อนทำกิจกรรม (Pre-test)	0	0%	5	33.34%	10	66.66%
- ช่วงวิเคราะห์ผลเพื่อเน้นย้ำขั้นตอนการทดสอบ	15	100%	0	0%	0	0%
- ช่วงทดสอบหลังทำกิจกรรม (Post-test)	15	100%	0	0%	0	0%
2. เด็กสามารถใช้สบู่ในการล้างมือ						
- ช่วงทดสอบก่อนทำกิจกรรม (Pre-test)	0	0%	0	0%	15	100%
- ช่วงวิเคราะห์ผลเพื่อเน้นย้ำขั้นตอนการทดสอบ	15	100%	0	0%	0	0%
- ช่วงทดสอบหลังทำกิจกรรม (Post-test)	15	100%	0	0%	0	0%

ขั้นตอนการทดสอบ	ระดับการประเมินผล					
	ทำได้	คิดเป็น	ทำได้บ้าง	คิดเป็น	ทำไม่ได้	คิดเป็น
3. เด็กสามารถใช้สบู่มือด้านหน้าและด้านหลัง						
- ช่วงทดสอบก่อนทำกิจกรรม (Pre-test)	0	0%	0	0%	15	100%
- ช่วงวิเคราะห์เพื่อเน้นย้ำขั้นตอนการทดสอบ	15	100%	0	0%	0	0%
- ช่วงทดสอบหลังทำกิจกรรม (Post-test)	15	100%	0	0%	0	0%
4. เด็กสามารถล้างมือทั้งสองจนหมดฟองสบู่						
- ช่วงทดสอบก่อนทำกิจกรรม (Pre-test)	0	0%	0	0%	15	100%
- ช่วงวิเคราะห์เพื่อเน้นย้ำขั้นตอนการทดสอบ	10	66.66%	5	33.34%	0	0%
- ช่วงทดสอบหลังทำกิจกรรม (Post-test)	15	100%	0	0%	0	0%
5. เด็กสามารถเช็ดมือที่เปียกให้แห้งได้อย่างเรียบร้อย						
- ช่วงทดสอบก่อนทำกิจกรรม (Pre-test)	0	0%	0	0%	15	100%
- ช่วงวิเคราะห์เพื่อเน้นย้ำขั้นตอนการทดสอบ	15	100%	0	0%	0	0%
- ช่วงทดสอบหลังทำกิจกรรม (Post-test)	15	100%	0	0%	0	0%

1. ช่วงทดสอบก่อนทำกิจกรรม (Pre-test) จากผลการวิเคราะห์พบว่าขั้นตอนการทดสอบที่ 1 เด็กสามารถล้างมือได้ด้วยตนเองโดยทำได้บ้าง 33.34% และเด็กทำไม่ได้ 66.66% ขั้นตอนการทดสอบที่ 2-5 คิดเป็นทำไม่ได้ 100%

2. ช่วงวิเคราะห์ผลเพื่อหาการเน้นย้ำขั้นตอนการทดสอบ จากผลการวิเคราะห์พบว่าขั้นตอนการทดสอบที่ 1-3 และ 5 นั้นเด็กสามารถทำได้ทั้งหมด 100% แต่มีเพียงขั้นตอนที่ 4 เรื่องเด็กสามารถล้างมือทั้งสองจนหมดฟองสบู่โดยทำได้บ้าง 33.34% และเด็กทำได้ 66.66% จะเห็นได้ว่าเด็กนั้นมีการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นกว่าก่อนการทดสอบ แต่ก็ยังไม่สมบูรณ์มากนักเพราะยังมีบางขั้นตอนที่ยังมีเด็กไม่สามารถทำได้ทั้งหมด 100% เพราะยังมีคนทำได้บ้างอยู่บางส่วน เลยทำให้ผู้ประเมินนั้นต้องทำการเน้นย้ำขั้นตอนของการล้างมือทั้งสองจนหมดฟองสบู่ในครั้งหน้าให้มากกว่าขั้นตอนอื่นๆ

3. ช่วงทดสอบหลังทำกิจกรรม (Post-test) จากผลการวิเคราะห์พบว่าเด็กสามารถล้างมือได้อย่างถูกต้องตามขั้นตอนทั้ง 5 ขั้นตอนที่กำหนดไว้โดยคิดเป็น ทำได้ทั้งหมด 100% ผู้ประเมินพบว่าเด็กมีพัฒนาการที่ดีขึ้นมาก เข้าใจและสามารถปฏิบัติในเรื่องการล้างมือได้มากกว่าก่อนการทำกิจกรรม

ตารางที่ 3 แสดงผลการประเมินทักษะการช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวันด้านการแต่งตัว เรื่องการติดกระดุมเสื้อ จำนวน 15 คน

ขั้นตอนการทดสอบ	ระดับการประเมินผล					
	ทำได้	คิดเป็น	ทำได้บ้าง	คิดเป็น	ทำไม่ได้	คิดเป็น
1. เด็กสามารถติดกระดุมเสื้อได้ด้วยตนเอง						
- ช่วงทดสอบก่อนทำกิจกรรม (Pre-test)	0	0%	0	0%	15	100%
- ช่วงวิเคราะห์ผลเพื่อหาการเน้นย้ำขั้นตอนการทดสอบ	8	53.34%	7	76.66%	0	0%
- ช่วงทดสอบหลังทำกิจกรรม (Post-test)	15	100%	0	0%	0	0%
2. เด็กใช้มือข้างหนึ่งจับกระดุม อีกข้างหนึ่งจับริมสวบลเสื้อ						
- ช่วงทดสอบก่อนทำกิจกรรม (Pre-test)	0	0%	0	0%	15	100%
- ช่วงวิเคราะห์ผลเพื่อหาการเน้นย้ำขั้นตอนการทดสอบ	14	93.33%	1	6.67%	0	0%
- ช่วงทดสอบหลังทำกิจกรรม (Post-test)	15	100%	0	0%	0	0%

	ทำได้	คิดเป็น	ทำได้บ้าง	คิดเป็น	ทำไม่ได้	คิดเป็น
3. เด็กสามารถจับกระดุมใส่ในรังคูดมได้อย่าง						
เรียบร้อย	0	0%	0	0%	15	100%
- ช่วงทดสอบก่อนทำกิจกรรม (Pre-test)	9	60%	6	40%	0	0%
- ช่วงวิเคราะห์ผลเพื่อหาการเน้นย้ำขั้นตอนการทดสอบ	15	100%	0	0%	0	0%
- ช่วงทดสอบหลังทำกิจกรรม (Post-test)						
4. เด็กสามารถไม่ร้องขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น						
- ช่วงทดสอบก่อนทำกิจกรรม (Pre-test)	0	0%	0	0%	15	100%
- ช่วงวิเคราะห์ผลเพื่อหาการเน้นย้ำขั้นตอนการทดสอบ	13	86.66%	2	13.34%	0	0%
- ช่วงทดสอบหลังทำกิจกรรม (Post-test)	15	100%	0	0%	0	0%
5. เด็กสามารถติดกระดุมทุกเม็ดได้อย่างเรียบร้อย						
- ช่วงทดสอบก่อนทำกิจกรรม (Pre-test)	0	0%	0	0%	15	100%
- ช่วงวิเคราะห์ผลเพื่อหาการเน้นย้ำขั้นตอนการทดสอบ	10	66.66%	5	33.34%	0	0%
- ช่วงทดสอบหลังทำกิจกรรม (Post-test)	15	100%	0	0%	0	0%

1. ช่วงทดสอบก่อนทำกิจกรรม (Pre-test) จากผลการวิเคราะห์พบว่าขั้นตอนการทดสอบที่ 1-5 คิดเป็นทำไม่ได้ 100%

2. ช่วงวิเคราะห์ผลเพื่อหาการเน้นย้ำขั้นตอนการทดสอบจากผลการวิเคราะห์พบว่าทุกขั้นตอนยังมีเด็กที่ทำได้บ้าง โดยเริ่มจากขั้นตอนที่ 1 เรื่องติดกระดุมเสื่อได้ด้วยตนเองโดยเด็กทำได้บ้าง ร้อยละ 46.66 และเด็กทำได้ ร้อยละ 53.34 ขั้นตอนที่ 2 เรื่องใช้มือข้างหนึ่งจับกระดุม อีกข้างหนึ่งจับริมสาบเสื่อโดยทำได้บ้าง ร้อยละ 06.67 และเด็กทำได้ ร้อยละ 93.33 ขั้นตอนที่ 3 เรื่องจับกระดุมใส่ในรังคูดมได้อย่างเรียบร้อยโดยทำได้บ้าง ร้อยละ 40.00 และเด็กทำได้ ร้อยละ 60.00 ขั้นตอนที่ 4 เรื่องไม่ร้องขอความช่วยเหลือจากผู้อื่นโดยทำได้บ้าง ร้อยละ 13.34 และเด็กทำได้ ร้อยละ 86.66 ขั้นตอนที่ 5 เรื่องติดกระดุมทุกเม็ดได้อย่างเรียบร้อยโดยทำได้บ้าง ร้อยละ 33.34 และเด็กทำได้ ร้อยละ 66.66 จึงจะเห็นว่าเด็กนั้นมีการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นก่อนการทดสอบ แต่ก็ยังไม่สมบูรณ์มากนักเพราะยังมีคนทำได้บ้างอยู่บางส่วน เลยทำให้ผู้ประเมินนั้นต้องทำการเน้นย้ำขั้นตอน ในเรื่องของการติดกระดุมเสื่อทั้ง 5 ขั้นตอนในครั้งหน้า

3. ช่วงทดสอบหลังทำกิจกรรม (Post-test) จากผลการวิเคราะห์พบว่าเด็กสามารถติดกระดุมเสื่อได้อย่างถูกต้องตามขั้นตอนทั้ง 5 ขั้นตอนที่กำหนดไว้โดยคิดเป็น ทำได้ทั้งหมด ร้อยละ 100 ผู้ประเมินพบว่าเด็กมีพัฒนาการที่ดีขึ้นมาก เข้าใจและสามารถปฏิบัติในเรื่องการติดกระดุมเสื่อได้มากกว่าก่อนการทำกิจกรรมและช่วงวิเคราะห์ผลเพื่อหาการเน้นย้ำขั้นตอนการทดสอบ

ตารางที่ 3 แสดงผลการประเมินทักษะการช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวันด้านการรับประทานอาหารและการขับถ่าย เรื่องการรับประทานอาหาร จำนวน 15 คน

ขั้นตอนการทดสอบ	ระดับการประเมินผล					
	ทำได้	คิดเป็น	ทำได้บ้าง	คิดเป็น	ทำไม่ได้	คิดเป็น
1. เด็กสามารถรับประทานอาหารจากช้อนได้ด้วยตนเอง						
- ช่วงทดสอบก่อนทำกิจกรรม (Pre-test)	0	0%	0	0%	15	100%
- ช่วงวิเคราะห์ผลเพื่อหาการเน้นย้ำขั้นตอนการทดสอบ	9	60%	6	40%	0	0%
- ช่วงทดสอบหลังทำกิจกรรม (Post-test)	15	100%	0	0%	0	0%
2. เด็กสามารถใช้มือจับช้อนส้อมได้ด้วยตนเอง						
- ช่วงทดสอบก่อนทำกิจกรรม (Pre-test)	0	0%	0	0%	15	100%
- ช่วงวิเคราะห์ผลเพื่อหาการเน้นย้ำขั้นตอนการทดสอบ	11	73.34%	4	26.66%	0	0%
- ช่วงทดสอบหลังทำกิจกรรม (Post-test)	15	100%	0	0%	0	0%
3. เด็กสามารถใช้ช้อนตักอาหารเป็นคำๆได้ด้วยตนเอง						
- ช่วงทดสอบก่อนทำกิจกรรม (Pre-test)	0	0%	0	0%	15	100%
- ช่วงวิเคราะห์ผลเพื่อหาการเน้นย้ำขั้นตอนการทดสอบ	10	66.66%	5	33.34%	0	0%
- ช่วงทดสอบหลังทำกิจกรรม (Post-test)	15	100%	0	0%	0	0%
4. เด็กใช้มือยกช้อนนำเข้าปากและนำออกจากปากโดยไม่อมช้อน						
- ช่วงทดสอบก่อนทำกิจกรรม (Pre-test)	0	0%	0	0%	15	100%
- ช่วงวิเคราะห์ผลเพื่อหาการเน้นย้ำขั้นตอนการทดสอบ	10	66.66%	5	33.34%	0	0%
- ช่วงทดสอบหลังทำกิจกรรม (Post-test)	15	100%	0	0%	0	0%
5. เด็กสามารถรับประทานอาหารเรียบร้อยโดยไม่หกเลอะเทอะ						
- ช่วงทดสอบก่อนทำกิจกรรม (Pre-test)	0	0%	0	0%	15	100%
- ช่วงวิเคราะห์ผลเพื่อหาการเน้นย้ำขั้นตอนการทดสอบ	12	80%	3	20%	0	0%
- ช่วงทดสอบหลังทำกิจกรรม (Post-test)	15	100%	0	0%	0	0%

1. ช่วงทดสอบก่อนทำกิจกรรม (Pre-test) จากผลการวิเคราะห์พบว่าขั้นตอนการทดสอบที่ 1-5 คิดเป็นทำไม่ได้ 100%

2. ช่วงวิเคราะห์ผลเพื่อหาการเน้นย้ำขั้นตอนการทดสอบจากผลการวิเคราะห์พบว่าทุกขั้นตอนยังมีเด็กที่ทำได้บ้าง โดยเริ่มจากขั้นตอนที่ 1 เรื่องรับประทานอาหารจากช้อนได้ด้วยตนเองโดยเด็กทำได้บ้าง ร้อยละ 40.00 และเด็กทำได้ ร้อยละ 60.00 ขั้นตอนที่ 2 เรื่องใช้มือจับช้อนส้อมได้ด้วยตนเองโดยทำได้บ้าง ร้อยละ 26.66 และเด็กทำได้ ร้อยละ 73.34 ขั้นตอนที่ 3 เรื่องใช้ช้อนตักอาหารเป็นคำๆได้ด้วยตนเองโดยทำได้บ้าง ร้อยละ 33.34 และเด็กทำได้ ร้อยละ 66.66 ขั้นตอนที่ 4 เรื่องใช้มือยกช้อนนำเข้าปากและนำออกจากปากโดยไม่อมช้อนโดยทำได้บ้าง ร้อยละ 33.34 และเด็กทำได้ ร้อยละ 66.66 ขั้นตอนที่ 5 เรื่องรับประทานอาหารเรียบร้อยโดยไม่หกเลอะเทอะโดยทำได้บ้าง ร้อยละ 20.00 และเด็กทำได้ ร้อยละ 80.00 จึงจะเห็นได้ว่าเด็กนั้นมีการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นกว่าก่อนการทดสอบ แต่ก็ยังไม่สมบูรณ์มากนักเพราะยังมีคนทำได้บ้างอยู่บางส่วน เลยทำให้ผู้ประเมินนั้นต้องทำการเน้นย้ำขั้นตอน ในเรื่องของการรับประทานอาหารทั้ง 5 ขั้นตอน ในครั้งหน้า

3. ช่วงทดสอบหลังทำกิจกรรม (Post-test) จากผลการวิเคราะห์พบว่าเด็กสามารถรับประทานอาหารได้อย่างถูกต้อง ตามขั้นตอนทั้ง 5 ขั้นตอนที่กำหนดไว้โดยคิดเป็น ทำได้ทั้งหมด ร้อยละ 100 ผู้ประเมินพบว่าเด็กมีพัฒนาการที่ดีขึ้นมาก เข้าใจและสามารถปฏิบัติในเรื่องการรับประทานอาหารได้มากกว่าก่อนการทำกิจกรรมและช่วงวิเคราะห์ผลเพื่อหาการเน้นย้ำขั้นตอนการทดสอบ

ตารางที่ 4 แสดงผลการประเมินทักษะการช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวันด้านการรับประทานอาหารและการขับถ่าย เรื่องการขับถ่ายด้วยตนเอง จำนวน 15 คน

ขั้นตอนการทดสอบ	ระดับการประเมินผล					
	ทำได้	คิดเป็น	ทำได้บ้าง	คิดเป็น	ทำไม่ได้	คิดเป็น
1. เด็กสามารถมีกิริยาไม่เขินอายเวลาบอกคุณครูว่าขอเข้าห้องน้ำ	0	0%	0	0%	15	100%
- ช่วงทดสอบก่อนทำกิจกรรม (Pre-test)	14	93.33%	1	6.67%	0	0%
- ช่วงวิเคราะห์ผลเพื่อหาการเน้นย้ำขั้นตอนการทดสอบ	15	100%	0	0%	0	0%
- ช่วงทดสอบหลังทำกิจกรรม (Post-test)						
2. เด็กสามารถถอดกางเกงให้เรียบร้อยก่อนทำธุระส่วนตัว	0	0%	0	0%	15	100%
- ช่วงทดสอบก่อนทำกิจกรรม (Pre-test)	10	66.66%	5	33.34%	0	0%
- ช่วงวิเคราะห์ผลเพื่อหาการเน้นย้ำขั้นตอนการทดสอบ	15	100%	0	0%	0	0%
- ช่วงทดสอบหลังทำกิจกรรม (Post-test)						
3. เด็กสามารถยื่นหันหน้าเข้าใกล้้วมหรือนั่งบนโถส้วมได้อย่างถูกต้อง	0	0%	0	0%	15	100%
- ช่วงทดสอบก่อนทำกิจกรรม (Pre-test)	15	100%	0	0%	0	0%
- ช่วงวิเคราะห์ผลเพื่อหาการเน้นย้ำขั้นตอนการทดสอบ	15	100%	0	0%	0	0%
- ช่วงทดสอบหลังทำกิจกรรม (Post-test)						
4. เด็กสามารถล้างอวัยวะขับถ่ายและราดน้ำให้สะอาดเรียบร้อย	0	0%	0	0%	15	100%
- ช่วงทดสอบก่อนทำกิจกรรม (Pre-test)	12	80%	3	20%	0	0%
- ช่วงวิเคราะห์ผลเพื่อหาการเน้นย้ำขั้นตอนการทดสอบ	15	100%	0	0%	0	0%
- ช่วงทดสอบหลังทำกิจกรรม (Post-test)						
5. เด็กสามารถสวมกางเกงให้เรียบร้อยหลังทำธุระส่วนตัว	0	0%	0	0%	15	100%
- ช่วงทดสอบก่อนทำกิจกรรม (Pre-test)	11	73.37%	4	26.66%	0	0%
- ช่วงวิเคราะห์ผลเพื่อหาการเน้นย้ำขั้นตอนการทดสอบ	15	100%	0	0%	0	0%
- ช่วงทดสอบหลังทำกิจกรรม (Post-test)						

1. ช่วงทดสอบก่อนทำกิจกรรม (Pre-test) จากผลการวิเคราะห์พบว่าขั้นตอนการทดสอบที่ 1-5 คิดเป็นทำไม่ได้ 100%

2. ช่วงวิเคราะห์ผลเพื่อหาการเน้นย้ำขั้นตอนการทดสอบจากผลการวิเคราะห์พบว่าขั้นตอนการทดสอบที่ 3 นั้น เด็กสามารถทำได้ทั้งหมด ร้อยละ 100 แต่มีขั้นตอนที่ 1 เรื่องมีกิริยาไม่เขินอายเวลาบอกคุณครูว่าขอเข้าห้องน้ำโดยเด็กทำได้บ้าง ร้อยละ 06.67 และเด็กทำได้ ร้อยละ 93.33 ขั้นตอนที่ 2 เรื่องถอดกางเกงให้เรียบร้อยก่อนทำธุระส่วนตัวโดยทำได้บ้าง ร้อยละ 33.34 และเด็กทำได้ ร้อยละ 66.66 ขั้นตอนที่ 4 เรื่องล้างอวัยวะขับถ่ายและราดน้ำให้สะอาดเรียบร้อยโดยทำได้บ้าง ร้อยละ 20.00 และเด็กทำได้ ร้อยละ 80.00 ขั้นตอนที่ 5 เรื่องสวมกางเกงให้เรียบร้อยหลังทำธุระส่วนตัวโดยทำได้บ้าง ร้อยละ 26.63 และเด็กทำได้ ร้อยละ 73.37

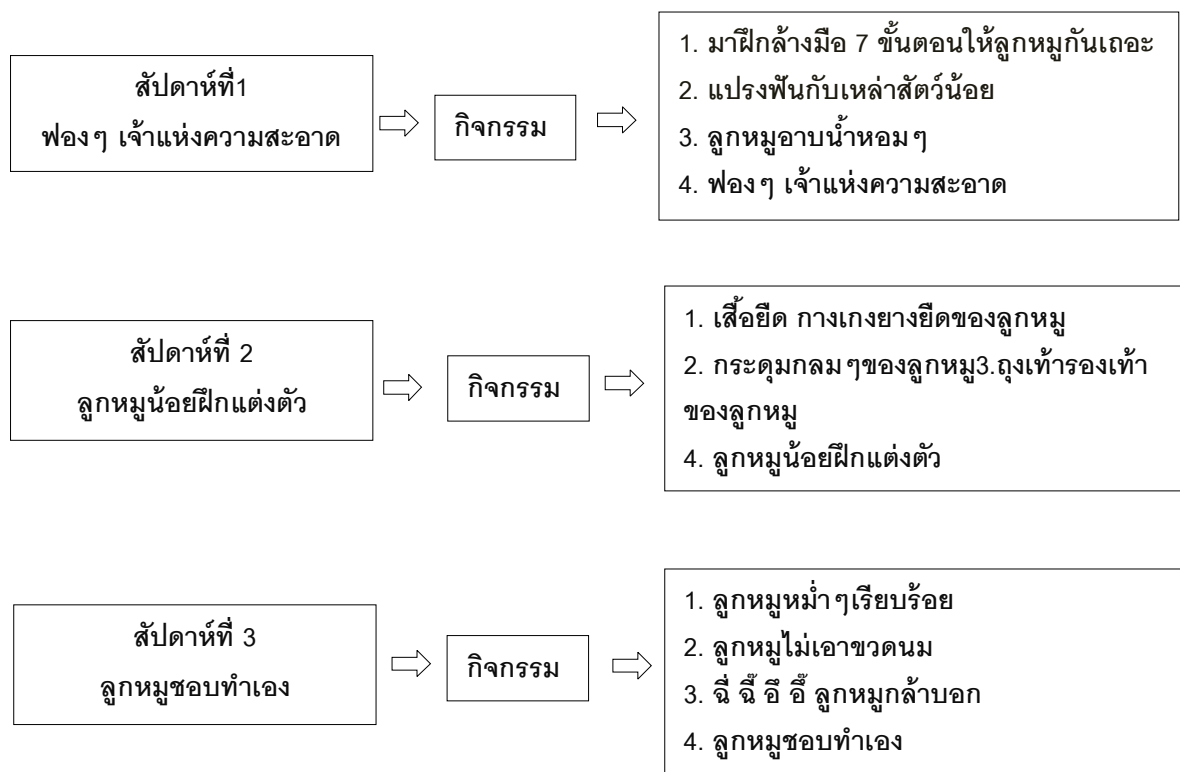
3. ช่วงทดสอบหลังทำกิจกรรม (Post-test) จากผลการวิเคราะห์พบว่าเด็กสามารถรับประทานอาหารได้อย่างถูกต้อง ตามขั้นตอนทั้ง 5 ขั้นตอนที่กำหนดไว้โดยคิดเป็น ทำได้ทั้งหมด ร้อยละ 100 ผู้ประเมินพบว่าเด็กมีพัฒนาการที่ดีขึ้นมาก เข้าใจและสามารถปฏิบัติในเรื่องการรับประทานอาหารได้มากกว่าก่อนการทำกิจกรรมและช่วงวิเคราะห์ผลเพื่อหาการเน้นย้ำขั้นตอนการทดสอบ

สรุปผล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างกิจกรรมละครสร้างสรรค์ที่ใช้พัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวันของเด็กก่อนวัยเรียนและเพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของการใช้กิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวันของเด็กก่อนวัยเรียนก่อนและหลังการจัดกิจกรรม ผลการวิจัยพบว่า

1. การสร้างแผนกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวันของเด็กก่อนวัยเรียน ผู้วิจัยนำทฤษฎีละครสร้างสรรค์ สร้างแผนกิจกรรมละครสร้างสรรค์เรื่องทักษะการช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวัน เพื่อที่จะนำไปใช้สอนให้กับเด็กก่อนวัยเรียนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับทักษะการช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวันประกอบไปด้วย 1.ด้านความสะอาด 2.ด้านการแต่งตัว 3.ด้านการรับประทานอาหารและขับถ่าย โดยเริ่มตั้งแต่ให้เห็นถึงความสำคัญของการช่วยเหลือตนเองในทุกๆด้าน เห็นโทษของการไม่ปฏิบัติ และให้เกิดการตระหนักรู้และปฏิบัติได้ด้วยตนเอง

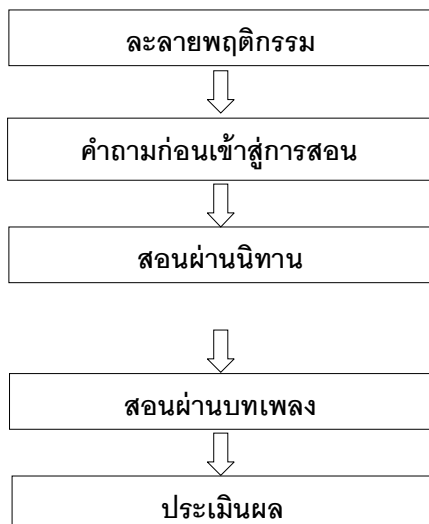
กิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวันของเด็กก่อนวัยเรียน

1.1 ขั้นตอนการสอนโดยกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวันของเด็กก่อนวัยเรียนเริ่มจาก 1. การเล่นเกม เพื่อเป็นการละลายพฤติกรรมและการเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียนจะสอนเรื่องอะไร 2. ตั้งคำถามซักชวนก่อนเข้าสู่เนื้อหา เพื่อให้ทราบว่านักเรียนมีความเข้าใจในเรื่องที่จะสอนมากน้อยเพียงใด 3. เล่านิทาน นำเรื่องที่จะสอนนำมาแต่งนิทานเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ง่ายขึ้นและสนใจเข้าใจในเรื่องที่จะสอน โดยนิทานก็จะแฝงแง่คิด และให้เห็นโทษของการไม่ปฏิบัติตามว่าจะเป็นอย่างไหน 4. ขั้นสอน โดยการนำขั้นตอนที่จะสอนนำมาแต่งเป็นเพลงเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และเข้าใจได้มากกว่าเดิม และนักเรียนก็จะได้สนุกไปกับเพลงและยังทำให้

นักเรียนปฏิบัติตามได้ง่ายขึ้น เพราะสามารถทำซ้ำบ่อยๆได้ไม่บ่อย 5. ประเมินผล โดยการวัดความเข้าใจ จะตั้งคำถามหรือเป็นเกมเพื่อดูความเข้าใจว่านักเรียนสามารถเข้าใจในสิ่งที่สอนมากน้อยเพียงใด และดูว่านักเรียนสามารถปฏิบัติได้ด้วยตนเองได้หรือไม่จากสิ่งที่สอนไป

ขั้นตอนกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวันของเด็กก่อนวัยเรียน

2. การเปรียบเทียบในการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวันของเด็กก่อนวัยเรียน ก่อนและหลังการจัดกิจกรรม พบว่า เด็กก่อนวัยเรียนมีพัฒนาการด้านทักษะการช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวันช่วงก่อนการทำกิจกรรมผลการประเมินพบว่านักเรียนมีทักษะการช่วยเหลือตนเองอยู่ในระดับน้อยมาก คือ ร้อยละ 0 และช่วงหลังจากการทำกิจกรรมผลการประเมินพบว่านักเรียนมีทักษะการช่วยเหลือตนเองอยู่ในระดับเพิ่มขึ้นมาก คือ ร้อยละ 100 โดยเรียงตามลำดับพัฒนาการที่เพิ่มขึ้นได้ดังนี้ด้านความสะอาดที่ดีที่สุด รองลงมาคือด้านการแต่งตัว และสุดท้ายด้านการรับประทานอาหารและด้านการขับถ่ายเมื่อเปรียบเทียบค่าสถิติพื้นฐานของค่าคะแนนการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวันของเด็กก่อนวัยเรียน พบว่าเด็กก่อนวัยเรียนมีทักษะการช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวัน มีความพัฒนาสูงกว่าก่อนทำกิจกรรมอย่างมาก

อภิปรายผล

1. การวิจัยครั้งนี้พบว่า การจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวันของเด็กก่อนวัยเรียน ก่อนการจัดกิจกรรมพบว่า นักเรียนขาดทักษะการช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวัน เนื่องจากนักเรียนไม่สามารถปฏิบัติช่วยเหลือตัวเอง ทั้ง 3 ด้าน ต้องมีคุณครูดูแลและทำทุกๆขั้นตอนให้กับนักเรียน มีผลทำให้นักเรียนไม่เกิดการเรียนรู้ และไม่สามารถปฏิบัติด้วยตนเองได้ การพัฒนานักเรียนจึงต้องปลูกฝังความคิดให้นักเรียนใหม่ ให้นักเรียนรู้จักช่วยเหลือตนเองโดยเฉพาะ ในด้านทักษะการช่วยเหลือตัวเองให้ได้ ไม่รอหรือพึ่งพาคนอื่นอยู่เสมอให้รู้จักปฏิบัติด้วยตนเองได้ถูกต้องทุกขั้นตอนโดยเริ่มจากขั้นตอนง่ายๆใกล้ตัวก็คือ ด้านทักษะการช่วยเหลือตนเองทั้ง 3 ด้านที่ประกอบไปด้วย 1) ด้านความสะอาด 2) ด้านการแต่งตัว 3) ด้านการรับประทานอาหารและขับถ่าย เมื่อนักเรียนปฏิบัติด้วยตนเองได้ทั้ง 3 ด้านจะทำให้ได้เกิดการเรียนรู้ และพึ่งพาตนเองได้ เกิดความภาคภูมิใจ และไม่เป็นภาระของผู้อื่น ถ้าเตรียมความพร้อมให้นักเรียนได้ตามนี้ ก็จะทำให้เด็กมีพัฒนาการที่ดีและเตรียมเรียนรู้สิ่งใหม่ๆที่จะเกิดขึ้นได้เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2544: 3) ได้กล่าวว่า การที่เด็กได้รับการปลูกฝัง

ให้ได้มีโอกาสช่วยเหลือตนเองนั้น เป็นการฝึกให้เด็กรู้จักคิด รู้จักทำ มีความรับผิดชอบ รู้จักพึ่งพาตนเอง และภูมิใจในความสามารถของตน

2. สิ่งสำคัญที่ในประเด็นด้านความรู้ที่นักเรียนได้รับ จะดำรงอยู่ในตัวนักเรียนอย่างมั่นคงและถาวร ควรนำแนวคิดตามทฤษฎีการเรียนรู้ของธอร์นไคด์ ที่ว่าด้วยกฎของการฝึกหัดและการทำซ้ำมาใช้ โดยการซ้ำนั้นมีความสำคัญต่อตัวนักเรียนเพราะนักเรียนควรมีการฝึกฝนและการทำซ้ำๆ เพื่อให้เกิดความมีประสิทธิภาพที่ดีและอยู่มั่นคงถาวร

3. การจัดกิจกรรมลักษณะนี้สามารถนำมาใช้กับเด็กในวัยช่วงอายุ 3-4 ปีได้ประสบความสำเร็จ เพราะการเรียนรู้จะมีประสิทธิภาพที่ดี เมื่อผู้รับมีความพร้อมที่จะเปิดรับความรู้ ตลอดจนเมื่อได้รับความรู้ไปแล้วความรู้นั้นก็เกิดประโยชน์ต่อเมื่อได้ลงมือทำซ้ำๆ เพื่อให้เกิดการจำได้และทำอย่างถูกวิธี ดังนั้นถ้าอยากให้ความรู้ที่ได้รับมาอยู่กับตัวและสร้างประโยชน์ ควรที่จะมีการฝึกฝนและการทำซ้ำๆ เพื่อให้เกิดการมีประสิทธิภาพที่ดีและอยู่มั่นคงถาวรซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2544: 20) ได้กล่าวว่าการที่ผู้เรียนได้ฝึกหัดหรือกระทำซ้ำบ่อยๆ ก็ย่อมจะทำให้เกิดความสมบูรณ์ถูกต้อง ซึ่งกฎนี้เป็นการเน้นความมั่นคงระหว่างการเชื่อมโยงและการตอบสนองที่ถูกต้อง ย่อมนำมาซึ่งความสมบูรณ์แห่งการเรียนรู้ การใช้กิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวันของเด็กก่อนวัยเรียนพบว่านักเรียนมีความสนใจที่จะแก้ไขปัญหาด้วยตนเองเมื่อทำกิจกรรมละครสร้างสรรค์มากกว่าก่อนการทำกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับวาโร เพ็งสวัสดิ์ (2544: 84) กล่าวว่าเด็กมีความสนใจในการแก้ปัญหา ลักษณะนี้หมายถึงทักษะในการแก้ปัญหาต่างๆ ด้วยตนเองดังนั้น จากผลการทดลองการใช้กิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวันของเด็กก่อนวัยเรียนพบว่าเมื่อนักเรียน เรียนรู้และลงมือปฏิบัติด้วยตนเองจะมีพัฒนาการที่ดีขึ้น นักเรียนสามารถช่วยเหลือตนเองได้ ไม่พึ่งพาคนอื่นสามารถพึ่งพาตนเองได้และยังเกิดภาคภูมิใจที่ตัวเองไม่เป็นภาระของผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องกับ กุลยา ตันติผลาชีวะ (2547: 28) ได้กล่าวว่า การให้เด็กฝึกช่วยตนเองเป็นสิ่งสำคัญ ให้เด็กฝึกทำกิจวัตรประจำวันต่างๆ เช่น ใส่กระดุมเอง ใส่รองเท้า รับประทานอาหารเอง ยกแก้วนมเอง ตีมน้ำเอง การฝึกเหล่านี้เป็นการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก โดยเฉพาะพัฒนาการกล้ามเนื้อเล็กและกล้ามเนื้อใหญ่ให้แข็งแรงตามวัย อีกทั้งสร้างความมั่นใจให้ตนเองด้วยและสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2544: 3) ได้กล่าวว่าการที่เด็กได้รับการปลูกฝังให้ได้มีโอกาสช่วยเหลือตนเองนั้น เป็นการฝึกให้เด็กรู้จักคิด รู้จักทำ มีความรับผิดชอบ รู้จักพึ่งพาตนเอง และภูมิใจในความสามารถของตน

4. การจัดกิจกรรมโดยใช้กิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวันของเด็กก่อนวัยเรียนพบว่านักเรียนมีความสนใจและสามารถเรียนรู้โดยผ่านกิจกรรมละครสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับปาริชาติ จีงวิวัฒนาภรณ์ (2550: 31-35) กล่าวว่า ละครสร้างสรรค์เป็นรูปแบบของการเล่นสมมติที่ได้ผ่านกระบวนการจัดเตรียมข้อมูลแล้ววางแผนการเล่นให้เหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของผู้ร่วมกิจกรรมเป็นอย่างดีเพื่อให้ผู้ร่วมกิจกรรมสามารถรับประโยชน์สูงสุดจากการเล่นโดยที่ยังรักษาไว้ซึ่งธรรมชาติของการเล่นเอาไว้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะ

1. การจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์ ผู้นำกิจกรรมต้องมีเทคนิคในการจัดการได้หลากหลายวิธี คอยแก้ปัญหาเฉพาะหน้าและคอยกระตุ้นให้เกิดเกิดความคิดสร้างสรรค์ เกิดจินตนาการและสามารถปฏิบัติกิจกรรมได้อย่างสมบูรณ์ถูกต้อง

2. ในการสอนเด็กเล็ก ผู้สอนต้องมีความใจเย็น ไม่ต้องเร่งเร้า ให้เวลาเด็กได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และปฏิบัติได้ด้วยตนเอง

3. ผู้สอนควรหาวิธีวิธีการทำกิจกรรมในแต่ละขั้นตอนทุกอย่าง อย่างซ้ำๆไม่เร่งรีบ พร้อมกับสอบถามเด็กหลังการสาธิตทุกครั้งว่ามีความเข้าใจหรือไม่
4. เมื่อผู้สอนให้ความรู้กับเด็กเรียบร้อยแล้ว หากอยากให้ความรู้ที่มั่นคงถาวรกับเด็ก ต้องใช้การฝึกซ้ำ ทบทวน อยู่บ่อยๆ แล้วจะเกิดความรู้อย่างมั่นคงถาวร

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (สำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี)**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **รายงานผลการวิจัย เรื่องการใช้ละครสร้างสรรค์ในการพัฒนาผู้เรียน**. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- กุลยา ตันติผลลาชีวะ. (2547). **การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย**. กรุงเทพฯ: เอดิชั่นเพรสโปรดักส์.
- ปาริชาติ จีงวิวัฒนาภรณ์. (2550). **เอกสารประกอบการสอนวิชา PA314 กระบวนการเรียนรู้แนวทางเลือก**. กรุงเทพฯ: สาขาวิชาศิลปะการแสดง คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2544). **การวิจัยทางการศึกษาปฐมวัย**. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2544). **รายงานการประเมินพัฒนาการนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ปีการศึกษา 2544**. กรุงเทพฯ. ถ่ายเอกสาร.